

Argentīnas Tango Ceļveža Iesācējiem sagatavošanā izmantoti materiāli no:
http://www.hicentrs.lv/par_tango.html,
www.tejastango.com
www.allabouttango.com
www.TangoArgentino.ca
www.simbatango.com

Par Argentīnas Tango Liepājā:
<http://tangoliepaja.lw.lv/>

Liepājas Tango projekts ir domubiedru kopa, kas kopš 2006.gada 11.marta darbojas pēc atvērtā principa bez statūtiem un citiem darbību ierobežojošiem noteikumiem (ievērojot Latvijas Republikas likumus), lai popularizētu pāru dejas. LTP apvieno Liepājas pilsētas un rajona Argentīnas tango entuziastus un interesentus kopīgiem tango deju pasākumiem (Milongām) un apmācībām Liepājā, organizē braucienus uz pasākumiem Latvijā un ārzemēs, aicina viesskolotājus.

Argentīnas tango ceļvedis iesācējiem

Laipni lūgti Argentīnas tango!

Argentīnas tango kultūra pastāv jau vairāk nekā 100 gadus. Tango kultūru mīl gan mūzikas klausītāji, gan līrikas cienītāji, gan dejojotāji, gan vērotāji, pateicoties tās dvēseliskajam skaistumam, emocionālajai aizrautībai, vēstījuma drāmai un jūtu kaislībai.

Šis ceļvedis sniedz ieskatu tango vēsturē, kultūrā, mūzikā, dejā un uzvedības kodeksā, kā arī īsumā paskaidro, ko sagaidīt tango nodarbībās, kādi ir dažādie tango paveidi un kā noris tango deju rituāls. Tāpat ir iekļauti arī noderīgi termini, padomi dejojājiem- iesācējiem, kā arī norādīti internetā pieejamie resursi.

Tango vakar un šodien.

Precīza tango izcelsme – gan mūzikas, gan dejas, gan tieši paša vārda, ir mītos pazaudēta un vēsturē nav ierakstīta. Saskaņā ar vispārpieņemto teoriju, 1800-to gadu vidū Argentīnā ievesto Āfrikas vergu kultūra sāka ietekmēt vietējo kultūru. Vārdam "tango" var būt tieša afrikāņu izcelsme, kas nozīmē "slēgta vieta" vai "saglabāts pamats". Tas varētu būt radies arī no portugāļu valodas (un no latīņu vārda tanguere - pieskarties), ko izmantoja strīdos ar afrikāņu vergiem. Neatkarīgi no savas izcelsmes, ar vārdu "tango" sāka apzīmēt vietas, kur afrikāņu vergi un brīvie nēģeri sanāca uz kondombes transa rituāliem bangu pavadībā ar deju.

Ap 19.gs. vidu, pieaugot imigrācijai, vispirms Urugvajas galvaspilsētā Montevideo un no turienes pāri Plate upei - Buenosairesā, afrikāņu kandombes ritmi sāka saplūst ar tolaik populāro kubiešu habanēru un tradicionālo eiropiešu imigrantu polku, valsī un mazurku. Jaunradītā mūzika kļuva par šo pilsētu nozīmīgu kultūras daļu. Afrikāņu, spāņu, itāļu, britu, slāvu, vāciešu un vietējo indiāņu pēcteču sajaukšanās noveda pie kultūru sajaukšanās, vienam no otra pārņemot mūziku un deju.

Argentīna piedzīvoja masveida imigrāciju 1800-to gadu beigās un 1900-to sākumā. 1869.gadā Buenosairesas iedzīvotāju skaits bija 180000, bet jau 1914.gadā tas bija pieaudzis līdz 1,5 miljoniem. Lielākā daļa imigrantu bija vientuļie vīrieši, kuri cerēja nopelnīt valstī, kura tikko bija sākusi attīstīties. Pamātā viņi bija nabadzīgi un bezcerības pilni, un dzīvoja, cerot nopelnīt pietiekami daudz naudas, lai atgrieztos Eiropā, vai arī, lai atvestu savas ģimenes uz Argentīnu. Tango attīstība atspoguļo viņu zaudējumu dziļo smeldzi, viņu ilgas pēc cilvēkiem un mājām, kuras bija jāatstāj.

Visticamāk, tango ir radies Montevideo un Buenosairesas afrikāņu kandombes rituālos (3 un vairāk bangu pavadījumā izpildīta transa deja), kurus apmeklēja *compadritos* - jaunieši, nākuši galvenokārt no nabadzīgām ģimenēm. Viņi valkāja filca cepures un brīvi apsietu lakatiņu ap kaklu, kājās tiem bija augstpapēžu zābaki un aiz jostas bezrūpīgi aizvāzti naži.

Compadritos atveda tango uz *Corrales Viejos*, kas bija Buenosairesas kaušļu rajons, un ieviesa to dažādās ar deju saistītās nabadzīgo ļaužu izklaides vietās: bāros, deju zālēs un bordeļos. Tieši šeit afrikāņu kandombes ritmi satikās ar argentīniešu mūziku milongu (liriski dziedājumi vienas vai divu ģitāru pavadījumā), un drīz radās arī jaunās dejas soļi.

Lai gan augstākā sabiedrība uz zemākajiem slāņiem raudzījās no augšas, bagātē Buenosairesas oligarhu dēli nevairījās no nabadzīgo graustu rajonu apmeklējumiem.

- Izdejojot pauzes
- Dejojot vieglāk pie vieglas mūzikas, ritmiskāk pie ritmiskas mūzikas u.tml.
- Vadīt partneri vienā ritmā, kamēr pats dejo citā
- Pieskaņojoties mūzikai, izspēlēt kādus soļus vai elementus
- Izdejojot mūzikas nobeigumu
- Sajust dziesmas nobeigumu un tajā iekļauties.
- Kadence (beigu akcentējums)

Prasmīgāko līmenis

- Dejojot uz vājā ritma sitiena nevis stiprā
- Dejojot it kā pretēji mūzikas ritmam (piemēram, lēni pie ātras mūzikas ritma)
- Spēlējies ar mūzikas ritmu
- Piemēroties mūzikas ritma maiņai dziesmas ietvaros
- Atkārtot un veidot variācijas, kad atkārtojas dzirdētās mūzikas kombinācijas
- Sinkopes soļi, kad mūzika to prasa
- Kaut kas īpašs un savs dejā

Noderīga tango terminoloģija

Lai apzīmētu dažus no tango pamatelementiem, bieži izmanto šādus terminus:

adornos - rotājums

amague – viltus gājiens

arrastre - zīmējums

barrida - slaucīšana

boleo – rotējoša kustība - kāja ap kāju, kuru salona tango izpilda tuvu grīdai

caminar – pamata staigāšana tango

corrida – ritmisks pārskrējieni (paātrināts solis)

cruzada - krusts

enrosque – rotācijas kustība pagrieziena laikā

gancho - āķis (kustības veids)

giro - pagrieziens

lapis – burtiskā nozīmē zīmulis (lai uzzīmētu apli uz grīdas)

ocho - "astotnieks" (pagrieziena daļa)

ocho cortado – pārtrauktais „astotnieks”

parada - pieturēšana

sacada – maiņa vai kājas nomaiņa

salida – burtiskā nozīmē „izeja”, bet tango tas nozīmē pamatsolis atpakaļ dejā

Pilnīgāku terminoloģijas sarakstu, lūdzu, skatiet Ed.Loomis sastādītajā „Ceļvedi tango terminoloģijā” (*Guide to Tango Terminology*).

- Pozīcija, līdzsvars, svara maiņa, nogaidīšana, virziens un kustība ir priekšnosacījumi vīriešiem, lai panāktu fizisku un emocionālu kontaktu ar partneri un mūziku.

Ieteikumi sievietei

- Pareiza stāja
- Noliekums uz vīrieti
- Disociācija (ķermeņa augšdaļas un lejasdaļas pretēja kustība)
- Svara pārvešana
- Nogaidīšana
- Pamatkustību apgūšana
- Respekts pret citiem dejojājiem, neceļot augstu kājas
- Viss tas kopumā ir nepieciešams, lai sieviete saprastu un spētu atbildēt uz dažādiem vadījumiem, dinamiku un spontānam kustībām, kuras vīrietis rada un nodod viņai ar katru dejas mirkli.

Tiklīdz jūs tiksiet galā ar sarakstā uzskaitītajiem elementiem, jūs kļūsiat par vidēji labu dejojāju. Kā vidēji labs dejojājs, turpiniet strādāt, lai dejā varētu vairāk improvizēt; lai uzlabotu savu stāju un līdzsvaru; lai interpretētu mūziku ar sarežģītāku izpildījumu; lai prastu apvienot daudzos pamatelementus un, iespējams, radītu pats savējos.

Ko nozīmē dejojot ar labu mūzikas izjūtu

Tango dejojāji bieži vien uzsver dejošanas mūzikā nozīmi, labu mūzikas izjūtu utt. Bet ko gan tas patiesībā nozīmē – dejojot muzikāli? Piedāvājam nosacītus trīs prasmju līmeņus.

Pats iesākums – pamatlīmenis

- Dejojot tikai tad, kad skan mūzika un nedejojot, kad tās nav.
- Iet uz stipro ritma sitienu
- Vadīt savu partneru uz stipro ritma sitienu
- Spēt izdejojot papildsolī
- Pauzēt
- Dejojot pie tango mūzikas tango, pie milongas - milongu, pie valša - valsi utt.

Vidējās prasmes līmenis

- Dejojot paust mūzikas emocionālo daļu (humoru, skumjas, traģiku, romantiku utml.)
- Sekot mūzikas stiprā ritma sitienam
- Izdejojot mūzikas ritma maiņu

Tango ātri kļuva pazīstams, un divdesmitā gadsimta sākumā tango gan kā vienkārša populārās mūzikas forma, gan kā dejas ieņēma pastāvīgu vietu strauji augošās pilsētas dzīvē.

Tango starptautiskā atzīšana sākās 1900-to gadu sākumā, kad bagātie argentīniešu ģimeņu dēli ieradās Parīzē un ieveda tango sabiedrībā, kurai patika šis jaunums ar savu noslieci uz riskantas dejas dabu. Līdz 1913. gadam tango kļuva par iecienītu starptautisku parādību Parīzē, Londonā, Ņujorkā.

Bija tango tējas, tango vilcienu ekskursijas un pat tango krāsa, kas gan vairāk atbilda oranžajai krāsai. Argentīnas elite, kas sākotnēji it kā norobežojās no tango, bija spiesta atzīt to par savu nacionālo lepnumu.

Tango uzvaras gājiens pasaulē sākās 1920-tajos un 30-tajos gados. Dejas parādījās kinofilmās, bet tango dziedātāji devās koncertturnejās pa visu pasauli.

Ap 1930-tajiem gadiem sākās Argentīnas valsts „Zelta laikmets” un tā kļuva par vienu no desmit bagātākajām valstīm pasaulē. Sākās mūzikas, dzejas un kultūras uzplaukums. Tango kļuva par būtisku argentīniešu kultūras sastāvdaļu, un „Zelta laikmets” turpinājās arī 1940-tajos un 1950-gados.

Tango labklājība vienmēr ir bijusi saistīta ar ekonomiskajiem apstākļiem, un tas ir īpaši pamanāms 1950-to gadu beigās. Politisko represiju laikā dzejas atspoguļoja politiskās jūtas, kā rezultātā tā tika aizliegta kā bīstama. Arī dejas, ko pavadīja mūzika, aizgāja pagrīdē, jo lielākā daļa dejošanas vietu tika slēgtas, bet lielas pulcēšanās vispār bija aizliegtas. Tango izdzīvoja cilvēku sirdīs, pateicoties nelielām tikšanās vietām, kuras varai neizdevās atklāt. Nepieciešamība doties pagrīdē, kam pievienojās valsts varas atbalstītā amerikanizācija un rokenrola invāzija, izraisīja tango pagrimumu, kas turpinājās līdz 1980-to gadu vidum, kad Parīzē parādījās un panākumus guva šovs – „Tango Argentino”. Šovs apceļoja visu pasauli un veicināja tango atdzimšanu Eiropā, Ziemeļamerikā un Japānā. Atkal Parīze bija sākumpunkts, kas izraisīja tango atmodas vilni pasaulē, un arī mēs šodien esam daļa no šīs kustības.

Argentīnas Tango mūzika

Argentīnas Tango mūzikas vēsture ir tikpat bagāta un interesanta kā dejas. Ļoti daudz tango mūzikas ir komponēts tieši pēdējā gadsimta laikā. Tango mūzika Argentīnā attīstījās līdzīgi svinga mūzikas attīstībai Savienotajās Valstīs, un variē daudz vairāk nekā balles tango mūzika. Ar lielo mūzikas apjomu radušās arī ievērojamas atšķirības starp dažādu orķestru komponēto un izpildīto tango mūziku. Tas, protams, atvieglo Argentīnas tango dejojājiem pavadīt kaut visu nakti dejojot tikai un vienīgi Argentīnas tango.

Sākumā bija vienkārši ritmiska mūzika, ko orķestri spēlēja tango dejojājiem spilgtu un harizmātisku orķestru vadītāju pavadībā. Ar laiku vienkāršie ritmi attīstījās un kļuva sarežģītāki, līdz, visbeidzot, tie sāka izteikti līdzināties džeza interpretācijām un kļuva mazāk piemērotas dejošanai, toties patika daudziem klausītājiem.

Daudzu tango mūzikas cienītāji par visspilgtāko tango mūzikas būtības atklājēju nosauks visu laiku vispopulārāko tango dziedātāju Karlosu Gardelu sauktu par „Tango Karali”, kurš pirmos panākumus guva 1917.gadā, bet jau 1935.gadā gāja bojā aviokatastrofā. Šo tango leģendu pieminot, viņa dzimšanas dienā 11.decembrī visa pasaule atzīmē Starptautisko Tango Dienu.

Tango mūziku, iespējams, no citas mūzikas pamatā atšķir divas lietas: bandaneona klātbūtne un bangu trūkums. Bandaneons ir vācu instruments, kas izskatās pēc akordeona un ērģeļu salikuma. Faktiski instrumentu izgudroja, lai nodrošinātu ērģelēm līdzīgu mūziku baznīcu draudzēs, kuras nevarēja atļauties īstas ērģeles. Līdzīgi kā citi Argentīnas imigranti, arī bandaneons atrada savu vietu tango kultūrā un ir atstājis tajā neizdzēšamas pēdas.

Jūs arī pamanīsiet, ka tango mūzikā nav nekādu bangu. Smagā takts daļa ir saglabāta basā un zemākajā klavieru reģistrā (parasti) kopā ar bandaneonu, bet vijoles un klavieru augšējais reģistrs nodrošina aizraujošu ritmisko zīmējumu. Kad jūs tikko sākat dejojot tango, visticamāk, jūs dejosiet pie pašas ritmiskākās 1940-to un 1950-to gadu mūzikas, kas pazīstama kā tango Zelta laikmets. Četri raksturīgākie Argentīnas tango Zelta laikmeta mūzikas pārstāvji ir: Huans D'Arienzo, Karlos Di Sarli, Anibals Troilo un Osvaldo Pugliese. Šo mūziķu vadītie orķestri orientējās tieši uz deju mūzikas atskaņošanu.

Vēlīno 1930-to gadu mūzika noderēs, lai sadzirdētu smagās takts daļas sitienu un sajustu ritmu. Argentīnas tango ritms ir balstīts uz 2x4 (dos *por cuatro*) - no četriem sitieniem divi tiek stingrāk akcentēti. Kad iegūsit pieredzi, kļūs ļoti interesanti pievērsties vēlāko laiku tango mūzikas interpretācijām, ieskaitot arī mūsdienu klasiskos tango orķestrus.

Argentīnas tango dejas pamati

Sociālā Argentīnas tango pamatā ir kustību improvizācija un cieņa pret dejas partneri un citiem dejojājiem, kas atrodas uz deju grīdas. Argentīnas tango būtība slēpjas dzīvē un, jo īpaši, attiecībās starp vīrieti un sievieti. Graciela Gonzales, viens no vadošajiem tango skolotājiem, šo deju ir nosaucis par "trīs minūšu mīlas stāstu."

Argentīnas tango ir improvizācijas deja, kas sastāv no četriem elementiem: staigāšanas, pagriezieniem, apstāšanās un rotājumiem. Deja, līdzīgi kā mozaīka,

Ja esat pieteicies uz privātsundām, saplānojiet tās vairākās dienās. Necentieties apgūt pārāk daudz vienā dienā – jūsu smadzenēm nepieciešams laiks, lai saprastu, bet jūsu muskuļiem vajadzīgs laiks, lai asimilētu jaunapgūtās kustības. Viens padoms piesardzībai attiecībā par privātsundām. Sargieties no skolotājiem, kuri uzspiež jums ņemt stundas pie viņiem. Daži skolotāji mēdz pieiet pie iesācējiem un cenšas tos pārliecināt, ka viņu vadītās privātsundas palīdzēs saīsināt tango apmācības laiku, bet diemžēl bieži šādiem pasniedzējiem visvairāk interesē jūsu nauda. Nav nekādu īso ceļu tango! Ekonomējiet savu naudu mācoties pie vietējiem skolotājiem, kuri bagātinās jūsu tango pieredzi, nevis savas kabatas.

Praktika, praktika, praktika

Viens no svarīgākajiem aspektiem mācoties tango ir patstāvīga vingrināšanās jeb praktika. Ja jūsu pilsētā ir iknedēļas praktikas, izvēlieties no tām vienu, divas vai trīs un ejiet vingrināties. Regulāra praktizēšanās ir pats svarīgākais elements, lai kļūtu par pieredzējušu tango dejojāju. Tas arī ir labs veids, lai satiktu citus tango sabiedrības ļaudis, kuriem ir lielāka dejas pieredze. Viņi var kļūt par labiem padomdevējiem un sniegt atbildes uz jūsu jautājumiem.

Tango apavi

Labu tango apavu meklējumi ir tango dejošanas sastāvdaļa. Tango parasti dejo apavos, kuriem ir ādas pazoles un kuri labi turas pie kājas. Sievietēm ieteicamas ir kurpes ar papēdi un sākumā labāk nevilkt kurpes ar vaļēju purngalu. Ir apavi, kas īpaši izgatavoti tango dejojājiem, bet svarīgākais ir atrast tādus, kuri saturēs pēdu, nesaspiedīs kāju pirkstus un būs pietiekoši ērti, lai varētu dejojot vairākas stundas no vietas.

Svarīgi zināt

Ieteikumi vīrietim

- Sekot dejas virzienam un iekļauties tajā, ejot ritmā
- Zināt, kā pagriezties, apstāties un savienot pamatelementus, lai radītu deju
- Spēja uztvert to, ko sajūt partnere, būs galvenā vērtība, ko jūs varat piedāvāt sievietei tango.
- Vīrietim tango ik pa laika jāiejūtas sieviete lomā, tas palīdzēs saprast to, kā jūtas sieviete šajā dejā. Tā ir atslēga tam, kā padarīt uztverē smalkāku, bagātināt savu dejošanas veidu. Iejūtoties sievietes lomā kā sekotājam un iepazīstot gan negatīvu, gan pozitīvu pieredzi, vīrietis spēs labāk izprast to, kas sievietei nepieciešams dejā.

apmeklēt (savā pilsētā vai kur citur) īpašus tango seminārus, kas sniedz iespēju tikties un mācīties pie labiem profesionāliem tango dejotājiem no visas pasaules. Bez tam, daži nedēļas semināri, kas pavadīti Argentīnā vai kur citur pasaulē, piedāvā neticamu iespēju apvienot ceļojumu kopā ar tango mācīšanos. Apkārt braukā dažādi pasniedzēji. Jau savlaicīgi pie semināra organizatoriem vai dejotājiem noskaidrojiet, vai mācīšanas stils jums ir piemērots un dejošanas pieredze, kāda sagaidāma nodarbībā, ir atbilstoša. Ja atbraukušie pasniedzēji piedāvā nodarbības iesācējiem, aizejiet un izmēģiniet.

Sākot mācīties tango, jūs, visticamāk, izmēģināsit tik daudz dažādu semināru un pasniedzēju, cik iespējams. Ar laiku jūs atklāsit, ka noteiktiem pasniedzējiem ir tāds apmācību vai dejošanas stils, kāds atbilst jūsu gaumei, un jūs, iespējams, sašaurināsit to cilvēku skaitu, no kā mācīties.

Jums priekšā ir pārsteidzoša skolotāju dažādība, un vietas, kur dejoj tango, ir visā pasaulē.

Privātās nodarbības

Privātās nodarbības pie vietējiem vai viesskolotājiem ir lielisks veids, kā iegūt zināšanas vai ieteikumus savai tango dejošanai.

Kad skolotājs var pilnībā pievērsties jūsu individuālai dejai bez vēl 40 cilvēkiem zālē, tad vienlaicīgi arī jūs varat iemācīties daudzākāt vairāk.

Viena privātsunda ar labu dejotāju var glābt jūs no daudzām vilšanās stundām un palīdzēs jums izvairīties no sāpīgām kļūdām - gan emocionālām, gan fiziskām.

Labs ieteikums ir sākt mācīties grupu nodarbībās, lai redzētu, vai tango jums patiešām patīk, nodarboties tik ilgi, līdz apgūti dejas pamati, un apmeklēt milongas (tango deju vakari), dejojot stundām ilgi.

Tiklīdz būsit izdarījis šīs lietas, paraugieties apkārt, vai ir kāds vietējais skolotājs, pie kura jūs gribētu iet uz privāto apmācību. Varbūt atbrauks kāds viesskolotājs, pie kura jūs gribētu pamācīties. Vairums atbraucošo pasniedzēju piedāvā privātsundas paralēli semināriem, kurus viņi pasniedz. Ņemiet vērā, ka dažādiem pasniedzējiem var būt dažādas prasības pret privātsundām (kā, piemēram, prasība ierasties ar partneri). Ja jums nav sava tango skolotāja, tad došanās uz privātsundām būs vienīgais veids, kā iegūt labu saskarsmi. Meklējiet internetā informāciju, kas jums interesē, kā arī kontaktējieties ar citiem tango dejotājiem. Nav noslēpums, ka tango dejotājiem patīk runāt par tango, tādēļ nevilcinieties un piezvaniet kādam vai arī aizrakstiet kādam e-pastu.

katru reizi veidojas citādi. Sievietes un vīrieši ienes dejā savus elementus un rotājumus, tādā veidā katreiz gūstot aizraujošu un iepriekš neparedzamu pieredzi. Kaut arī dejotāji izpilda noteiktus elementus saskaņoti, viņi nekad tieši nezina, kā veidosies deja, kādi rotājumi tiks pievienoti vai arī kāda būs mūzikas interpretācija. Iespējamie pārsteigumi dejā ir tas, kas padara deju tik aizraujošu. Tas patiešām ietver „tango diviem”, jo deja ir ne tikai par to, ka vīrietis vada, bet sieviete – seko. Iespējas ieguldīt dejā ir abiem partneriem – līdzīgi kā labā sarunā. Tango tiek dejots pretēji pulksteņrādītāja virzienam – dejotāji cenšas palikt zāles ārējā malā pēc iespējas tālāk no centra. Ja paskatītos uz tango dejas ceļu no augšas, tad tango dejotāju kustība izskatītos kā upes tecējums, kas brīžam ir gluds un reizēm apstājas, lai ļautos rotājumam vai nelielai virpuļošanai.

Vai Argentīnas tango ir tas pats, kas sarīkojumu deju tango?

Nē. Tiem ir kopīgas saknes, bet vieta, laiks un dažādā deju attīstība tos ir nošķīrusi vienu no otra. Starptautiskais sarīkojumu deju tango ļoti atšķiras no sociālā tango, ko dejo Argentīnā. Argentīnas tango no sarīkojumu deju tango atšķiras ar pozīciju, satvērienu, improvizāciju, kustībām, līdzsvaru, soļiem un mūziku. Atšķirība ir tik ievērojama, ka, ja jums ir sarīkojumu tango pieredze, domājat labāk par Argentīnas tango kā par pilnīgi jaunu deju, kura ir jāsāk apgūt no nulles.

Tango deju ģimene

Argentīnas sociālais tango būtībā ir trīs dažādas dejas – katra ar savu īpašo mūziku. Tango deju vakara laikā tās visas tiks izpildītas.

Pirmā ir parastais **tango**. Tā ir deja, ko vairums ļaužu atpazītu kā tango un arī deju, kuru iesācēji mācās kā pirmo. Tās mūzika balstās uz lēnu, vienmērīgu ritmu četrās ceturtdaļās.

Otro deju sauc par **milongu**. Vārdam „milonga” tango ir trīs nozīmes. Ar to apzīmē: 1) mūziku, 2) deju un 3) deju rituālu. Ir iespējams dejoj milongu pie milongas mūzikas milongā. Un ticiet – tas ir lieliski! Milonga ir ātra deja un balstās uz vienkāršotiem solīšiem. Tai ir gandrīz tāds pats ritms un sajūta kā polkai. Dejotāji izvairās no paužu ieturēšanas un bieži ievieš sinkopētu (ar papildsoli mainot kāju) un lauztu ritmu savā iešanā un pagriezienos. Milongas mūzika vēsturiski ir vecāka nekā tango mūzika, bet pati deja ir samērā jauna. Milonga ir deja aizrautībai.

Trešā – tas ir **tango valsis** jeb *vals cruzado*. Tango valša mūzikas pamatā ir 3/4 taktsmērā, bet citādi tā ir ļoti līdzīga Argentīnas tango mūzikai. Tango dejotāji dejoj valsi tāpat kā tango, ar to atšķirību, ka valsim ir viens uzsvars taktī (vismaz

iesācēju līmenī). Tas rada diezgan atbrīvotu, gludi peldošu dejošanas stilu pretēji Vīnes valsīm, kur dejojāji visbiežāk veic 3 soļus taktī un gandrīz visu laiku griežas. Pieredzējuši dejojāji papildina līgano (viens uzsvars taktī) iešanu ar sinkopisku iešanu, veicot soli uz „viens”, „divi” un, retāk, visiem trim sitieniem taktī. Valsi raksturo paužu neesamība un nebeidzami griezieni (giros) abos virzienos.

Milonga

Vislielāko prieku tango dejojājiem sagādā Milongu jeb tango deju rituālu apmeklējumi. Līdzīgi kā uz pirti var aiziet, lai vienkārši nomazgātos, bet citiem cilvēkiem pirts rituāls kļuvis par viņu dzīvesveidu, tāpat tas ir arī ar tango. Lielākā daļa cilvēku vēlēties vienkārši šad tad aiziet padejot tango kādā deju vakarā, bet dažiem cilvēkiem būs kļuvis nepieciešams regulāri piedalīties īpašajā tango rituālā, kuru sauc par Milongu – ar tās noteikto uzvedības kodu, pamatā tikai ar klasisko Argentīnas tango, milongas un tango valša mūziku, kura sakārtota tandās.

Kas ir tanda?

Milongā mūziku atskaņo komplektos, ko sauc par tandām. Parasti tās ir trīs vai četras dziesmas, ko izpilda viens un tas pats orķestris, un tās noslēdzas ar cortina (priekšskars), kura pavēsta par tandas beigām. Ja jūs kādu uzlūdzat dejojot un dejojāja piekūrīt, tiek pieņemts, ka tas ir uzaicinājums uz visu tandu. Cortinas ir interesantas un smalkas milongas detaļas. Cortina katram dīdžejam ir sava. Daži dīdžeji izvēlas viena veida cortina visam vakaram, bet citi, savukārt, izvēlēties atšķirīgas katrai tandai. Dažas cortina-s ir ar humora pieskaņu, dažas griež ausīs, bet citas – vienkārši skaista mūzika. Lai nu kā, cortina ir muzikāls fragments, par kuru cilvēki zina, ka pie tās nav jādejo. Jums tas ir signāls pasmaidīt, pateikties par deju un (iespējams) nomainīt partneri.

Kā notiek uzaicināšana uz deju?

Argentīnā vīrieši uzlūdz sievieti uz deju ar skatienu - noteikts skatiens, galvas mājiens virzienā uz deju laukumu vai arī smaids, kurš jautā: „vai dejosi ar mani?”. Tas var notikt arī pāri visai deju zālei, ja skatiens tiek uztverts. Ja sieviete vēlas no šī vīrieša pieņemt uzaicinājumu dejojot, viņa atbild ar smaidu un, pats galvenais, turpina skatīties uz viņu, kamēr viņš viņai tuvojas. Mazākais skats sāņus parasti tiek saprasts kā signāls: „es pārdomāju un nevēlos dejojot”.

Šī ir brīnišķīga sistēma, bet tajā ir arī lamatas. Kas notiek tad, ja vīrietis, kas uzlūdz, skatās uz sievieti aiz jums? Vai arī, ja jūs saprotat „jā” vai arī „varbūt”?

atpazīt dažādos tango mūzikas veidus, un, visbeidzot, kā piešķirt dejai jūsu īpašo rok(kāj)rakstu un stilu.

Tā kā tango ir improvizācijas deja, tad jums vajadzētu arī pievērst uzmanību šim dejas aspektam. Tango ir deja, kura tiek radīta kopā ar partneri dejošanas brīdī. Tā nav secīgu soļu iegaumēšana, ko nepārtraukti atkārtot. Improvizācija ir viens no skaistākajiem tango aspektiem, kas padara deju bezgalīgi interesantu.

Vai man ir nepieciešams partneris?

Jums nav nepieciešams partneris, lai sāktu mācīties dejojot tango. Vienmēr ir daudz cilvēku, kas nāk uz nodarbībām un ne vienmēr visi nāk ar partneri. Ja nodarbībā nav līdzīga dzimumu proporcija, skolotājs var lūgt, lai cilvēki mainītos viens otru tā, lai ikvienam būtu iespēja mācīties. Neļaujiet, lai partnera trūkums būtu šķērslis tam, ka esat nolēmis apgūt tango.

Tango skolotāji

Ja jums ir paveicies dzīvot pilsētā, kurā ir vismaz viens tango skolotājs, izmēģiniet to. Viņi var kļūt par Jūsu pirmajiem pavadoņiem tango pasaulē.

Papildus nodarbībām, vietējie skolotāji parasti organizē (vai arī var ieteikt) seminārus ar ārvalstu skolotājiem. Ja jūsu pilsētā ir vairāk nekā viens skolotājs, aizejiet uz dažām nodarbībām pie katra no viņiem. Apmeklējiet arī viņu praktikas un milongas. Vērojiet, kuru skolotāju apmācības un dejošanas stils jums vairāk patīk un kura nodarbību metodika jums der labāk. Labākie tango skolotāji ir tie, kuri jūsos atraisa to labāko, bet necenšas jūs piespiest pārņemt viņu dejošanas veidu (kurš parasti ir diezgan interesants tikai priekš viņiem pašiem). Ja jūs jūtat, ka iespaids par nodarbību ir labvēlīgs, iespējams, ka tā jums ir piemērota.

Mācīšanās pēc video

Ja nav sava vietējā skolotāja, ir daudz video, kurus var izmantot apmācībām. Ja šis ir jūsu gadījums, tad jums būs nepieciešams partneris mācībām.

Pat tad, ja mācīties pēc video, es jums ieteiktu laiku pa laikam paceļot ar nolūku piedalīties nodarbībās – vai nu grupu vai individuālās, un apmeklēt tango deju vakarus, lai iegūtu dejošanas pieredzi ar citiem cilvēkiem. Jūs varat uzzināt daudz no video, bet reālā praktiskā pieredze ir neaizstājama.

Semināru apmeklēšana

Tiklīdz svarīgie tango elementi būs jums kļuvuši ierasti, jūs varētu vēlēties

iespējamo tango kustību kopu, kuru veido divi dejotāji un četras kājas, kustībā ejot taisni vai griežoties. Jaunajā tango stilā deju atvērtā un brīvā satvērienā pa vertikāli, lielu nozīmi piešķirot katram dejotājam, kuri katrs pats ir atbildīgs par savu asi. Jaunais tango ir kļuvis par izteiktu jauniešu izpausmes formu, kura tiek deļotā Neolongās (Buenosairesā tās sauc par Practicas), kur pārsvarā atskaņo alternatīvā, elektroniskā un ne-tango mūzika. Ļoti daudzi mūsdienu skatuves tango deļotāji ir iekļāvuši Tango Nuevo elementus savās horeogrāfijās. .

Mūsdienās daudzviet pasaulē un arī Latvijā ir attīstīties tā sauktais **Alternatīvais Salona Tango** stils, kas tikpat kā nav sastopams Latīņamerikā, kur to mēdz dēvēt par Gringo Tango jeb Tango Eksportam. Tas ir jaukts Skatuves un Salona Tango stils, ar zināmu tendenci adoptēt tango vietējās kultūrās. Deļošana parasti ir izteikti figurāla un apmācības ziņā tam ir zināma līdzība pat ar balles tango. Paši deļotāji visbiežāk šo Alternatīvo stilu nemēdz atdalīt no Salona Tango. Par Alternatīvo Salona Tango šo stilu mēdz dēvēt arī tāpēc, ka deļu vakaros daudz biežāk tiek atskaņota alternatīvā, elektroniskā un cita ne-tango mūzika, kā arī netiek ievērots Milongas kods. Šī stila deļotāji deļo dažādos satvērienos - bieži satuvinās, lai pēc tam mainītu satvērienu uz pusatvērto vai atvērto, kas palīdz brīvāk izpildīt noteiktas deļas figūras. Alternatīvajos deļu vakaros Ziemeļamerikā un Ziemeļeiropā daudzviet arī dzimumu lomai vairs nav nozīmes un sievietē var uzlūgt vīrieti vai sievietē uz deļu un viņu vadīt deļā.

Vēl tālāk no Argentīnas Tango saknēm un mūzikas ir attālinājušies **Somu Tango, Amerikāņu Tango, Standarta deļu** un **Balles Tango**.

Tango nodarbību apmeklēšana.

Kad jūs sākat mācīties tango, nodarbību apmeklēšana ir labākais veids, kā izprast savu attieksmi pret deļu. Mācīšanās deļot tango ir tikpat būtisks dzīves mērķis, kā pārējie jūsu dzīves mērķi. Pierakstieties uz nodarbībām un apmeklēiet tās regulāri. Pamatā visi labie tango deļotāji ir sākuši savu tango ceļu ar neatlaidīgu apņēmību. Nodarbībās jūs iemācīsieties tango pamatus: staigāšanu, svāra pārņemšanu, pagriezienus, apstāšanos, navigāciju, muzikalitāti u.c.

Tango – tā ir deļā, kas balstīta uz staigāšanu, un šis svarīgais elements ir nepārtraukti jāpraktizē. Ja jūs jau zināt, kā ir pareizi jāstaigā, jums to nepieciešams praktizēt, kustoties kopā ar partneri. Visi ievērojamie tango deļotāji izstrādā savu stilu. Faktiski, viena no labākajām uzslavām, kādu tango deļotājs var saņemt, ir: „Paskat, cik labi viņš kustas!” Neatkarīgi no tā, cik pieredzējuši ir studenti, nav redzēts, ka labs tango skolotājs būtu sācis nodarbību bez vingrināšanās staigāšanā.

Pēc tam, kad būsiet „nostaigājis savas jūdzes”, jūs uzzināsiet, kā izpildīt pagriezienu, momentānu apstāšanos, kā orientēties pārpildītā zālē, kā klausīties un

Tā kā mēs piedalāmies šajā argentīniešu veidotajā deļas pasaulē, prakse uzlūgt uz deļu ar skatienu tiek ievērota līdz noteiktai pakāpei. Daudzās pasaules valstīs jūs droši varat uzlūgt nepastarpināti.

Vai pieņemt uzaicinājumu vai teikt „nē, paldies”?

Lai pieņemtu uzaicinājumu, pietiek, ja vienkārši pasaka „jā”. Jūs to varat izdarīt ar acīm, nenovēršot skatienu no cilvēkiem, kuri izvēlas argentīniešu uzaicinājuma veidu, vai arī pieņemt tiešu uzaicinājumu. Tāpat, ir pilnīgi pieņemami pateikt: „nē, paldies”. Ja jūs pieņemat uzaicinājumu deļot, atcerieties, ka tā, visdrīzāk, beigsies pēc tandas, kas ilgst trīs līdz četras dziesmas, ja uzaicinājums ir tandas sākumā. Ja kaut viens no jums izlemj, ka pietiek ar vienu vai divām deļām, jūs varat vienkārši teikt „paldies” un atstāt deļu laukumu. Tiklīdz jūs mierīgi un laipni kādam sakiet „paldies”, deļā ar šo cilvēku ir beigusies.

Pirmā milonga

Kā jaunatnācējs, jūs vai nu centīsieties deļot ar visiem vai arī svārstīsieties un kautrēsieties... Ja jūs gribiet deļot, ejiet un deļojiet! Tikai atcerieties, ka tango deļo līnijās, kurās turpina kustēties, un deļotāji ar lielāku pieredzi dažkārt mēdz apstāties ārējā malā. Ja jūs svārstāties, apzinieties, ka visi šajā deļu zālē kādreiz ir bijuši iesācēji un ka viņi ļoti labi saprot, cik liels ir uztraukums, redzot, kā visi skaisti slīd pa deļu grīdu, kamēr jūs zināt tikai trīs kustības. Pat tie, kuri deļo labi ja divas nedēļas vairāk nekā jūs, izskatīsies tā, it kā būtu deļojuši jau vairākus gadus. Tas nav izskaidrojams, bet tā patiešām ir. Lai kļūtu par labu deļotāju, ir jātiek tam pāri un jādeļo. Kā Vudijs Alens reiz teica: „98 procenti veiksmes ir uzdrīkstēšanās”.

Argentīnas tango mūzikas un deļošanas stili

Reizēm nākas dzirdēt, kā tango deļotāji, savā starpā runājot, piemin dažādus Argentīnas tango stilus. Vieni teiks: „Re, tas ir milongero deļotājs”, vai arī „viņa deļo salona tango stilā”. Stili ir tikpat unikāli kā paši deļotāji, un tikpat atšķirīgi būs neskaitāmie centieni tos klasificēt. Kā jebkuras attīstītas mākslas formai ir neiespējami pielāgot kādus stingrus noteikumus, tāpat noteikt kādu konkrētu tango mūzikas un deļošanas stilu ir tik pat viegli vai sarežģīti, kā izskaidrot atšķirību glezniecībā starp impresionisma un modernisma stiliem. Katru dienu parādās jauni elementi, un deļotāji atrod iespēju spēlēties ar tiem un iekļaut tos savā deļā. Pēdējo gadu laikā ir parādījušās jaunas tango deļas izpausmes un saplūsmes ar citām deļām, ka pat ir grūti noteikt, kur sākas un kur beidzas tango. Un kurš var zināt, kas notiks turpmāk? Jo viss, ko mēs zinām, ir tikai tas, ka tas pienāks.

Argentīnas Tango kultūra ietver dažādu stilu un tempu tango mūziku, kuras izdejošanai izmanto atšķirīgu kustību dinamiku. Mūsdienu Milongās pārsvarā deju Salona tango tā ļoti daudzajās izpausmes formās. Vairums deju tango nevēlas iedziļināties stilu niansēs un savā deju radoši ietvers dažādus elementus un kustības, kurus rosina mūzika.

Galvenā atšķirība, kuru uzreiz var pamanīt, ir – vai pāris deju atvērtajā satvērienā vai ciešajā apskāvienā. Ciešajā apskāvienā deju tango pāris deju ļoti cieši viens pie otra, un ļoti bieži saskaras ar krūtīm un pat galvām. Atvērtajā satvērienā deju tango stāv tālāk viens no otra, un tas viņiem ļauj izdarīt kustības ar plašāku amplitūdu. Mūsdienu starptautiski atzītais Argentīnas Tango deju stils iedalījums paredz tikai – **Salona Tango**, kas ir sociālā deju un **Skatuves Tango**, kas ir deju izrāde, un tikai šo divu stilu deju tango katru gadu Buenosairesā notiek pasaules čempionāts (*Campeonato Mundial de Baile Tango*).

Salona Tango

Salona Tango visā savā daudzveidībā jau simts gadus ir visplašāk sastopamais Tango deju stils.

Tango kanženge tiek attiecināts uz kādreiz ļoti populāru deju stilu pie tā sauktās "vecās gvardes" tango mūzikas 2/4 taktismērā, kas piedod tai ļoti rotaļīgu raksturu. Buenosairesā un Montevideo kanženge tika plaši deju vēl līdz pat tā sauktajam "Tango Zelta Laikmetam" 1930-tajos gados un tā atdzimšana sākās pēc 2000.gada. Kanžengeros deju ciešā satvērienā, mazliet ieliecoties ceļos, un senāk parasti īsiem soliņiem, bet mūsdienās daudz plašāk un dinamiskāk, tādā veidā akcentējot savus soļus..

Visizsmalcinātākais salona tango paveids ir *Tango de Salon Apilado*, kuru ārpus Latīņamerikas sauc par **tango milongero**. Tas attīstījās "Tango Zelta laikmetā" 1930-to gadu beigās un kurā deju tikai nemainīgā ciešā apskāvienā *apilado* (t.i. 'A' burta stāvoklī pārim savienojoties krūšu daļā), īpašu uzmanību veltot mūzikas ritmisko smalkumu izdejošanai. Parasti sievietes kreisā roka ir novietota dziļā apskāvienā uz partnera pleca, tāpēc partneris viņu neattālina, bet visas kustības un griezienus izdara nemainīgā ciešajā apskāvienā, pie kam neatraujot kājas no grīdas virs potītēm. Mūsdienās tas ir visplašāk sastopamais tango stils tajās Buenosairesas milongās, kur vairākums milongero deju jau 30 - 50 un pat vairāk gadus.

Buenosairesas nomalēs un piepilsētās (spāniski - *orilleros*) deju tā saukto **tango orižero**, kas ir kopīgs nosaukums vairākiem salona tango paveidiem, kuri attīstījās vienlaicīgi ar tango kanženge deju stilu pie "vecās gvardes" tango mūzikas.

Ārpus pilsētas centra deju tango ietekmēja liela brīvība uz deju laukumiem, kuri citā laikā bija futbola laukumi vai atpūtas laukumi parkos. "Tango Zelta Laikmetā" 1930-gadu beigās mainījās tango mūzikas raksturs un tango orižero stils kļuva līdzīgi pilsētas centra tango salona stilam, kā arī ieguva vietējo priekšpilsētu nosaukumus, no kuriem mūsdienās vispazīstamākais ir Viža Urkiza (*Villa Urquiza*) stils, kuru deju pusatvērtajā '>' pozīcijā (t.i. sievietes kreisais plecs ir tuvāk vīrieša labajam plecam un otri pleci ir attālināti, deju tango skatās vienā virzienā, bieži saskaroties ar vaigiem). Pie Tango Orižero var pieskaitīt arī urugvajiešu *tango oriental* stilu, kur katra deju tango centrālā ass ir nedaudz novirzīta sāpus no partnera centrālās ass un deju neizmanto ne astotniekveidīgo (ocho), ne krustiņa (cruze) kustību. Tango orižero stilus mūsdienās deju pusatvērtā satvērienā, bet senāk dažviet esot deju arī atvērtākā satvērienā vertikālās ķermeņa struktūrās.

Vai Argentīnas tango ir skatuves deju?

Diezgan daudz cilvēku sāk interesēties par tango deju pēc tam, kad redzējuši tango šovu. Tango, kuru jūs redzat uz skatuves, ir saistīts ar sociālo tango, bet tomēr ir stipri vien atšķirīgs.

Skatuves Tango, kas bieži tiek saukts arī par tango šovu vai "fantāziju", ir teatralizēta Argentīnas tango forma, kura attīstīta, lai būtu piemērota deju uz skatuves, kur auditorijai jābūt iespējai redzēt sniegumu pat no pēdējās rindas. Tā ietver dažādu stilu un pat deju kombinācijas, ko visbiežāk izpilda mainīgajā un atvērtajā satvērienā ar papildu elementiem, daudz ātrišķīgu un pārspīlētu kustību dekorējumiem, akrobātikas elementiem, kā arī individuāli deju soļiem un figūrām, kuras nav sociālā Milongu tango sastāvdaļas. Pretēji citām Argentīnas tango deju formām, Skatuves Tango tikpat kā nav sastopama improvizācija, un tam tiek iestudēta horeogrāfija, kā arī tas tiek deju pie iepriekš noteiktas mūzikas. Tango priekšnesums sniedz lielisku iespēju iepazīt tango, un, ja paveicas, dzirdēt arī tango orķestri. Katram, kurš kaut reizi dzirdējis bandaneonistu uzstājamies koncertā, tas būs neaizmirstams iespāids.

Pārējie tango deju paveidi

Tango Nuevo jeb **Jaunais Tango stils**, un tā radikālākais paveids - Neotango. Jaunais tango stils uzsver deju struktūrālo analīzi, lai atrastu jaunas kombinācijas soļiem un kustībām, aizgūstot tās arī no citām pāru deju (Samba de Gafueira, Salsa uc.). To ir attīstījis "Tango pētīšanas grupa", kas vēlāk attīstījusies par "Cosmotango" organizāciju. Šīs grupas dibinātāji ir Gustavo Naveira un Fabian Salas, kuri to aizsāka 1990-tajos Buenosairesā. Analizējot un sadalot tango līdz kustību pamatelementiem simetriskā veidā, viņi izstrādāja modeli, kā analizēt visu